СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 281. Джерзи Сіти, Н. Дж., субота, 1 грудня, 1934. VOL. XLII. No. 281. Jersey City, N. J., Saturday, December 1, 1934. THREE CENTS.

КОРПОРАЦІЯ РОБІТНИЧОЇ ДОПОМОГИ МАЄ ВИДАТИ 8 БІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ

ВАШИНГТОН. — Гарі Л. Гопкинс, адміністратор допомоги, заповідає, що федеральний уряд незадовго перестане роздавати всякі допомоги безробітним готівкою, а зате обмежиться до роздавання роботи. Федеральний уряд плянує видати на роботи для допомоги безробітним 8 до 9 біліонів долярів.

Цими днями Корпорація Федеральної Робітничої Допомоги предложить президентови Рузвельтови подрібний плян публичних робіт, що має за ціль дати допомогу безробітним, а рівночасно поправити стан мешкань.

Федеральний уряд думає скинути з себе допомогу для людей, які ніяк не можуть дістати праці, та перенести завдання помагати їм на стейти й міста.

ЗНОВУ ВЕЛИКИЙ ТАЙФУН НА ФИЛИПИНАХ.

МАНІЛА. — Уже четвертий тайфун на протязі останніх тижнів навістив у четвер Филипинські острови. Бюро погоди подає, що вітер досягнув був скорости 125 миль на годину. Він наробив великої шкоди в полях та знищив пільних зборів на суму пів міліона долярів. Підчас бурі згинуло теж багато людей, котрих числа ще досі не можна докладно зміркувати. В одній місцевости Такльобані, столиці провінції Лейте, завалив тайфун коло три сотки домів.

Газети подають, що певно згинуло щонайменше 300 осіб.

РОЗВЯЗКА ПОТРІЙНОГО ВБИВСТВА.

КАРЛАЙЛ (Па.). — Поліція вважає розвязаною загадку вбивства трох дівчат, котрих тіла знайдено недавно на поляні в поблизькому ліску. Поліція звязала смерть цих трох дівчат зі смертю двох осіб, котрих тіла знайдено недавно на сиґнальовій стації Пенсилвенійської залізниці коло Алтуни, а котрі згинули від револьверових пострілів. Поліція каже, що цих 5 осіб це одна родина, а саме: батько дівчат, Елмо Дж. Новкс з Розвилу, Каліфорнія, його сестріниця, 19-літня Винифред Пірс, що була його господинею від смерти його жінки, два роки тому; та його діти: 12-літня Норма, 10-літня Девила та 8-літня Корделія.

Пенсилвенійська поліція прийшла до цього розпізнання осіб на основі звітів каліфорнійської поліції. Першою обставиною, що навела поліцію на слід тотожности осіб, був факт, що жінка, котрої тіло знайдено на сиґнальовій стації, мала покручені ноги. Такі ноги мала власне панна Пірс, що пропала дня 10 листопада з Розвила, в Каліфорнії з Новксом і його трома дочками. Поліція знайшла додаткові потвердження свого здогаду в нумерах мотору автомобіля, котрий недавно знайдено покинений у цій околиці; був це той самий автомобіль, що його продано Новксови в Каліфорнії.

БАНДИТ НЕЛСОН ТЕЖ ЗГИНУВ У БОЮ.

ШІКАҐО. — У придорожнім рові в Найлс Сентер, що лежить 15 миль від Шікаґо, знайдено тіло Джорджа Нелсона, відомого бандита з шайки Дилинґера. Показується, що він згинув у бою з аґентами федерального департаменту судівництва, в котрім згинув аґент Герман Голис, а дістав смертельні рани інспектор Семюел Ковлі Нелсон мав у своїм тілі 17 куль. Він лежав завинутий у коц. Викинули його, видно, жінка й товариш, що були з Нелсоном в автомобілі підчас битви з аґентами.

Поліція догадується, що ця жінка це дружина Нелсона. За нею тепер йде поліційна погоня як за співвиновницею злочинів Нелсона. Крім неї на волі знаходиться ще з шайки Дилинґера бандит Джан Гемилтон, за котрим теж розкинено поліційну сітку.

На кілька годин перед знайденням тіла Нелсона в шпиталі Енджина помер інспектор Ковлі наслідком ран, котрі він дістав у бійці з Нелсоном.

ОБЕРЕЖНО З ТОПЛЕНИМ ВУГЛЯМ.

ПОМПТОН ЛЕЙКС (Ню Джерзі).—Чарлз Гормлі, вставши рано з ліжка, не міг розбудити своїх 5 дітей та 2 внуків. Він зателефонував до лікаря, і цей переконався, що вся родина терпить від зачадження вуглевим ґазом з печі. Поліції й лікар винесли всіх з хати надвір та, примінивши штучне віддихання, привели діти до життя.

„ПУБЛИЧНИЙ НЕПРИЯТЕЛЬ СТЕЙТУ НЮ ЙОРК Ч. 1." ЗДАВСЯ УРЯДОВИ.

ОЛБАНІ (Ню Йорк)). — До уряду федерального комісаря Лестера Гобарда зайшов тут нервовий, жовтавий чоловік, одітий у бідне одіння, та заявив, що він називається Артур Флеґенгаймер, відомий як пивний барон і „ракетір", попукуваний урядом як „публичний ворог стейту Ню Йорк ч. 1".

Утікав він уже два роки перед урядом, котрий хотів його судити за обманні податкові рапорти. Суд установив на нього запоруку в сумі 50,000 долярів, а потім підняв її до 100,000 долярів. Грозить йому кара до 51 літ тюрми.

Нюйорський мейор Ла Ґвардія заявив, що здача бандита є сумним свідоцтвом для поліцій міст нюйорського стейту, що його не могли знайти.

ДО ЧЛЕНІВ І ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

Члени і відділи У. Н. Союза, які ще не дали свого замовлення на календарі на 1935 рік, можуть це зробити ще до 10 грудня. Свобода надрукувала більше число примірників, ніж замовили відділи, і тому даємо нагоду членам, що хочуть мати календар на 1935 р. і дадуть своє замовлення через свій відділ. Коли у відділі зголоситься не менше як 5 членів, то одержать календар по ціні 30 центів. Замовлення мусить бути потверджене урядом відділу і печаткою.

АДМ. „СВОБОДИ".

ЧЕХИ ПЕРЕСЛІДУЮТЬ СЛОВАКІВ.

Чехословацький уряд стосує екстермінаційну політику не тільки супроти Українців, але й супроти своїх ближчих побратимів, Словаків. Недавно припинила центральна влада словацький щоденник „Народні Новіни", що виходить у Свати Мартін. Є це новий доказ систематичного гноблення всякої самостійної політичної думки на Словаччині. Пітсбурська умова гарантувала також Словакам широку автономію, одначе Чехи ніколи її не виконали. А тимчасом словацький нарід не вирікся своїх прав і безнастанно бореться за свої національні ідеали. Великі вроЧистости, що відбулися недавно в Нітрі з приводу 1000-ліття введення християнської віри на словацькій землі, були одночасно великою національною манїфестацією. Тому чеська влада арештувала багато словацьких діячів і загострила місцеву цензуру.

СВІТЛО З МІСЯЦЯ В РАДІО.

Праська радіова стація зробила цими днями незвичайні досвіди. Світло, яке виходить від місяця і зір, перетворювали у звук і передавали його слухачам. Телескоп спрямували на місяць; жмут світла падав на звукову стяжку. Після цього зробили те саме з зорями. Звук від місячного сяйва дуже нагадував той, який чуємо з голосника. Найцікавіше те, що звук, який чули люди на землі, належав до 1908 року. Бо світло від зорі, з якою робили цей досвід, іде нормально 26 і пів року.

ЩЕ ОДНА „ПЛЯЦУФКА".

Новий людовий дім посвячено в селі Янівці біля Петрикова, пов. Тернопіль, при участи між іншими воєводи Марушевського і тернопільського старости Маліцького.

ЛЮДИНА МАҐНЕС.

В Лондоні помер недавно Джемс Мортон, що визначався дивною фізичною прикметою. Долоні його як маґнес притягали кусники заліза і змінили положення маґнетичної голки.

МАЛЯР ЗАСТРІЛИВ ЧЕСЬКОГО ЖАНДАРМА.

Мадярський громадянин Ляско Еґік, виселений з Чехословаччини, вернувся і застрілив чеського жандарма та митного урядовця. Два інші митні урядовці ранені.

НОЖІ НА ЗАБАВІ ПЕКАРІВ.

Підчас забави, що відбувалася в Союзі Пекарів у Львові, пекарський помічник Боднар пробив ножем свого товариша по фаху, Василишина. Василишина відвезли до шпиталю.

СКІЛЬКИ ОСАДНИКІВ НА ВОЛИНІ?

„Курєр Варшавскі" повідомляє, що від березня 1921 р. до січня ц. р. повстало на Волині 3,550 військових кольоній з 55,726 га землі, 16,576 самостійних парцель на 124,251 га, 51,135 господарств, яким доповнено наділ землі 100,412 га, та 3,419 увласнень на 23,058 га.

„Увласнені — пише „Курєр Варшавскі" — це польські кольоністи, які прибули тут за російських часів, коли Полякам не вільно було купувати землі, які тому брали землю в аренду. Їх увласнення причинилося сильно до скріплення польського елементу на Волині. До того причинилося незмірно військове осадництво".

НИЩАТЬ МОСКОВСЬКИХ ЗАЙДІВ.

В селі Білогориче, лохвицького району, в харківській окрузі, вбито місцевого селькора, Михайла Плюйка. Підозріних у цьому акті Личка, Сидоренка й Коваленка арештовано. Газета „Комуніст" вдаряє на тревогу щоб звернути уваґу на „контрреволюційні елементи". Вину „вчене комуністичне око" зваляє на прокуратора Поліха, що не відчув заздалегідь „петлюрівського наступу" і не зліквідував його з місця.

АНАЛЬФАБЕТИЗМ У ФРАНЦІЇ.

В часі від 1892 до 1931 р. французькі видатки на всеілюдне шкільництво зросли 21 раза. Зате число неграмотних у 1931 р. було таке саме як у 1892 р. Після 50 років загальних, обовязкового і безплатного навчання Франція має пів міліона старших людей, і то Французів, що не вміють ні читати ні писати.

МІНІСТЕР, ЩО ДАЄ НАУКИ ВЧЕНИМ.

Німецький комісар справедливости, д-р Франк, заявив на зборах расистівських професорів таке: Панове! Ви не повинні вести між собою наукової полеміки. Факт, що професор Ікс полемізує з професором Іґрек на тему ріжних наукових теорій — незвичайно прикре явище. Нарід не має з цього ніякої користи. Я робію вас відповідальними за той приклад, який ви даєте Німеччині. Професійні суперечки непотрібні!

Коли комісар справедливости увляє собі, що виміна думок між ученими нагадує партійну суперечку на вічу, тоді це справді незвичайно прикре явище.

ЗА ДУШОГУБСТВО.

На кару смерти засуджено в Пйотркові Владислава Таладу, 34-літнього маґістратського робітника, що вбив свою 40-літню любовницю Йосифу Томашевську.

МОСКВУ НЕПОКОЇТЬ „КОНТРРЕВОЛЮЦІЯ".

В звязку з підготовкою до перевиборів рад, що мае на меті закріпити владу на Україні в руках Москалів, розгорнула московська комуністична влада кампанію комсолу, мовляв, проти наступу українського націоналістичного елементу. Осторога й алярм московської експозитури на Україні звучить: „Вибори цього року, особливо **на селі** відбуватимуться за умов загостреної клясової боротьби, коли куркульські недобитки без сумніву намагатимуться використати вибори в своїх інтересах, намагатимуться пролізти, просунути своїх людей до рад" („Вісті" ВУЦВК ц 12. жовтня ц. р.). З того видко, що Москва ще й досі не розправилася з українським націоналізмом.

ПРОПАДАЮТЬ ЗДОБУТКИ ПРОЛЕТАРСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ.

В СССР вийшов розпорядок про реорґанізацію профспілок. Реорґанізації тій підлягають спілки робітників і інтеліґентів. Розпорядок має на меті ліквідацію всякого самостійного вияву робітництва в суспільній і економічній ділянці. Вся діяльність зводиться до полагодження „орґанізації культурного відпочинку" серед трудящих. На ділі профсоюзи стануть бюрократичним балястом без ніякого значіння.

ЛЮДОЇДИ В СУДАНІ.

З Хартуму (Судан) наспіли вістки, що в околиці Вамба (бельґійське Конґо) біле і чорне населення терпить сильно від безнастанних нападів канібалів, які заскакують самітно положені оселі, виморджують мешканців і пожирають. Активність канібалів стає поважною проблемою для влади, яка приневолена зорґанізувати воєнний похід проти людоїдів. Бельгійська кольоніяльна поліція влаштувала в останньому часі карну експедицію і при тій нагоді зловлено 30 канібалів з племени Цапо-цап і Арібемо, яким доказано, що їли людей. Всіх трицятьох страчено в короткій дорозі.

АСЕКУРАЦІЙНА СПЕКУЛЯЦІЯ.

Перед трибуналом присяглих суддів у Львові розпочалась розправа проти двох палїїв: 28-літнього Авраама Ерліха зі Стрілок, пов. Бібрка, і 19-літнього Давида Штурма. Дня 17. травня ц. р. в ночі вибухла на поді дому Ерліха пожежа, яку швидко вгасили сусіди. В часі доходження поліція ствердила дивні факти, що попередили пожежу. Виявилося, що Ерліх недавно перед пожежою заасекурував дім на 6,450 зл. і в розмовах зі сусідами він сам і його жінка говорили, що мають недобрі передчування, що їх хтось підпалить. Як ствердили свідки, першим на поді дому, що зачав горіти, був Штурм, який розбив бутлю з запальною рідиною, щоби спричинити більший вогонь. Наслідком того Ерліха і Штурма арештовано.

СТАРЕЗНИЙ СТУДЕНТ УНІВЕРСИТЕТУ.

Рекорд щодо віку серед університетських студентів осягнув Педро Абуельо в Сараґосі, який записався на перший рік студент медицини. Він має 81 літ і досі ніде не студіював.

ПОЛЬСЬКИЙ ЧАСОПИС ПРО ПОЛЬСЬКУ КРОВ УКРАЇНСЬКИХ РЕВОЛЮЦІОНЕРІВ

ЛЬВІВ. — Польський часопис „Курєр Львовскі" з 13 листопада пише в статті „Кошмари ОУН" між іншим ось що:

„На останньому процесі О. У. Н. і на кількох попередніх станули як обвинувачені члени О. У. Н., що в їх жилах пливе польська кров. Таж три „оєнівці", що публично піднесено, кормилися молоком матери Польки. Сестра одного з обвинувачених, перебуваючи на салі розправ, не говорила іншою мовою, як тільки українською. „Пенетрація" ОУН робить глибокі рани в рядах польського походження. А чи то тільки „пенетрація" ОУН? Нам оповідали, що в Осмолоді, в посілості митрополита Шептицького, виставлено греко-католицьку каплицю, хоч робітники, урядники, мешканці тої місцевости є Поляки, а Українців ледви на пальцях можна почислити. Чиж то не траґічне? Оповідали нам, що Жовква, пригнетена Українцями, забуває польську мову, польський характер, такий сильний, такий примірний перед війною".

ХТО БУДЕ УКРАЇНСЬКИМ ПРАВОСЛАВНИМ ЕПИСКОПОМ В АМЕРИЦІ?

ЛЬВІВ. — Під повищим заголовком появилася в „Ділі" з 18 листопада новинка, в якій пишеться: „У звязку з письмом представника царгородського патріярхату в Америці, епископа Атенегораса, до митрополита Діонізія в справі запропонування кандидата на становище епископа української дієцезії в Америці, опорожнене після смерти епископа Йосифа Жука, повідомляють, що православна митрополія в Польщі висуває на це становище таких кандидатів: еп. Полікарпа, бувшого ігумена Почаївської Лаври, архимандрита Дамаскина та пароха української православної парохії у Франції, Іляріона Бриндзана. Тому, що приняти це становище відмовився еп. Полікарп і архимандрит Дамаскин, то актуальною стає лише кандидатура о. Іляріона Бриндзана, що був перед війною православним священиком на Буковині, скінчивши ґімназію і теольоґію у черновецькому університеті".

СИПАННЯ МОГИЛ СТРІЛЕЦЬКИХ ЦЕ ДІЛО ОУН!

ЛЬВІВ. — З нагоди нових розправ проти селян з ріжних сіл, обвинувачених за сипання стрілецьких могил і ставлення хрестів, воєвідський уряд у Львові переслав судови свою опінію, що сипання могил є вислідом діяльности ОУН на терені не тільки всіх галицьких, але і волинських воєвідств.

„БОЖЕ, ЦОСЬ ПОЛЬСКЕН" НА ПРАВОСЛАВНІМ БОГОСЛУЖЕННЮ.

ВАРШАВА (Польща). — В неділю, дня 11 листопада, в роковини незалежности Польщі, відправив православний митрополит Діонізій богослуження на інтенцію польської держави. Такі богослуження відправлено в усіх православних церквах на просторі цілої Польщі. На богослуженнях були присутні представники польської держави. У Варшаві співали підчас такого богослуження польський гимн „Боже, цось Польскен". Того дня президент Польщі нагородив золотим хрестом заслуги пароха Миколаївської православної церкви в Володимирі, о. Миколу Шероцького, за „заслуги" на громадській ниві.

МАЛИ ШЛЮБНЕ ВИДОВИЩЕ.

ЛОНДОН. — Сотки тисяч людей мали безплатне видовище, яким був шлюб четвертого сина анґлійського короля, князя з Кенту, з 28-літньою вродливою Грекинею, княжною Мариною, дочкою князя Миколи, що належить до бувшого королівського роду, тепер прогнаного з Греції. Шлюб відбувся відповідно до ритуалу анґлійської церкви в Вестмінстерській каплиці з середньовічною помпою, при участи королівських родин та найвищої аристократії. Потім відбувся другий шлюб за приписами православної церкви. А нарешті була парада в злотих повозках з церкви до королівської палати. Понад 10,000 детективів і поліцаїв держали порядок і стерегли, щоб не повторилась історія з марсейським замахом. Боялися ще й з того боку, що на весіллю був присутній один з реґентів Юґославії, брат убитого короля Александра. Через натовп було понад 700 нещасливих випадків. По шлюбній гостині молода пара виїхала з Лондону на „фарму", щоби бути здалека від світа.

БОРОТЬБА МІЖ НАЦІСТАМИ І КЛЕРИКАЛАМИ ЗА МОЛОДЬ.

ВІДЕНЬ (Австрія). — Націсти розпочали завзяту часописну боротьбу з клерикалами за те, в чиїх руках має бути виховання молоді. Тепер за згодою Ватикану ціле виховання по школах є в руках священства, зглядно Єзуїтів. А націсти, йдучи за приміром Мусолінія, хочуть перебрати виховання молоді у свої руки. Вони пишуть, що клерикали фальшиво представляють їхню програму виховання, кажучи, що націсти хочуть позбутися цілковито впливу церкви.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holiday at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ФУНДАТОР, АЛЕ НЕ З АМЕРИКИ!

На іншім місці подаємо за краєвими часописами новинку про фундацію в сумі 40.000 злотих, призначену для української ремісничої, промислової і купецької молоді в старім краю. Фундацію ту уфундував 68-літній лікар, д-р Яків Турин, Українець, що провів яких 50 років життя на чужині, серед Німців, що оженився з Німкою, говорив вдома по німецьки і з Німців жив. Але сина виховав на українського патріота, а зі свого, тільки ощадністю і працею набутого майна, записує отсе ще за життя на підхований українських селянських і робітничих синів, щоб з них вийшли добрі українські ремісники, промисловці, чи купці.

По волі чи неволі насувається нам питання: чому це досі не видали ми з Америки такої міри фундатора? Таж і тут іще маємо, а цілком певно мали ми, такі особи, що могли були куди кращі фундації залишити, а що з того? Пропав слід по особах і маєтках! Бо жалко було у відповіднім часі розстатися з грошем. Бо гріш мав більш притягаючу силу від патріотичних почувань, від сентименту до краю, навіть від честилюбности, що в такім випадку була би пожиточною. Повмирали, вмирають і далі вмиратимуть тут в Америці багато наших людей, що моглиб залишити розумну, гарну й ідейну памятку по собі, колиб думали в такий спосіб, як той фундатор з Відня.

А хто повинен краще розуміти таку справу допомоги селянській і робітничій молоді ніж ми в Америці, що є самі робітниками, що походимо в подавляючій частині зпід сільської чи робітничої стріхи? Як можуть вдержуватися наші просвітні чи культурні народні установи, як ми про них не подбаємо теж і уфундуванням потрібних на це фундацій? Такі фундації це в Америці річ цілком звичайна. Нема дня, щоб не писали тут про якусь особу, що за життя призначує на фундації певні суми. Нема дня, щоб не довідувалися ми про такі записи з тестаментів померлих. Багатирі записують міліони, а навіть десятки міліонів долярів, а менш засібні — менші, а навіть малі суми, тисячі, а то й сотні долярів. Таким чином вдержуються тисячі ріжних установ, які ведуть наукову, культурну, чи гуманітарну акцію.

Щодо цього не може остатись позаду й українська суспільність в Америці. Нам треба фундацій для Рідного Краю, треба і для вдержання українського життя в Америці. Нам треба українського музею, українських видавництв, бібліотек і стипендій для нашої молоді. Подбати про це — обовязок кождого з нас, якщо хочемо вважатись культурним і патріотичним громадянством.

З БОЛЬШЕВИЦЬКОГО „РАЮ РОБІТНИКІВ"

Під таким наголовком містить віденський журнал **„Вельт-Нойігкайтс-Блят"** у своїм числі з 11. листопада цікаву статтю про „долю робітника в Советах, яку оцим подаємо читачам „Свободи" в повнім перекладі на українську мову. Її автор пише:

„Хоч від часу завершення пляну першої пятирічки не минуло ще багато часу, то вже всетаки даються добачувати деякі признаки того, що майбутнє заводів, побудованих у продовж часу першої пятирічки, не заповідається надто світло. І так приходять **із Сибіру** вістки про те, що робітничі оселі і фабрика тракторів **у Челябінську** пустіють. Тамось побудовано було свойого часу робітничі доми, по части з каміння, по части з дерева, а попри це видвигнено ще й бараки, бо домів не досить: В цідостиж у цій оселі живе 21,000 людей в домах, 12,000 у бараках, а 800 людей навіть у ліпянках, тоді, коли 1,800 робітників туляться по фабричних пивницях у закутках, куди проведено рури. Та в усіх цих мешканнях змогли приміститись усього 60% всіх робітників, причім в останньому часі помічено, що доми, побудовані тому щойно три або чотири роки, вже тепер сильно підупали. Але цей занепад домів тільки частинно поясное зле ведена будова їх — дальших причин тут доводиться шукати зовсім деінде. Передовсім ось у тому, що робітникам у зимі постачають назагал дуже мало опалу. Отак нпр. одержали вони гамтого року 2,000 кубічних метрів дерева до палення, тоді, коли в дійсности треба їм 40,000 куб. м. цього необхідного матеріялу. А що підчас страшливих сибірських морозів робітники не могли видержати без палива, то вони, спасаючись від смерти внаслідок сибірського зимна, помагали собі, так, що палили в своїх печах **деревом зі складових частин домів,** користуючись притім усім, що тільки далось захопити, отже в першу чергу виривавнми з підлоги дошками долівки, поодинокими шматками сходів, а навіть приналежною до хат обстановою.

„І тому то й нічого дивуватись на те, що будинки, здвигнені за пляном ославленої пятирічки, вже сьогодні до половини — руїна.

„Та коли таким чином доми підупадають, то прибільшується число **глиняних ліпянок.** Вони є побудовані робітниками самими, а є їх тепер уже так багато, що творять цілі оселі. До них влада не мішається, мешканці дають вулицям назви по своїй вподобі й означують поодинокі хатки порядковим числом.

„Але й з **Ярославля** прийшли вісти, що інжініри тамошніх електрозаводів важко відчувають недостачу помешкань. По найбільшій части мають цілі родини всього одну-одиноку кімнату, так, що дехто з інжінірів, перенесених до Ярославля, не міг перебратись туди враз ізріднею. А щоб купити харчів, треба вистоювати перед крамницями дві до трьох годин, через що вислід тих обставин такий, що інжініри при першій нагоді покидають знаводи. А знову газета „Легкая Індустрія", як орган комісаріяту для продуктивного промислу, подає, що в численних робітничих харчівнях панують іще завжди неможливі відносини. **Так нпр.** управитель робітничої харчівні **при фабриці „Ленін" у місцевости Кострома** (у волжанській смузі вигадав т. зв. **„вічний обід"**, тобто страви, які подаються тут день-у-день, не замінюючи їх ніякими іншими навіть після найдовшого часу! А той „вічний обід" виглядає так, що робітники дістають найперше якусь неможливу ярину юшку, а потім не менш загадочну липку масу з тіста, нібито „макарон", як каже Управа, але такий, що з ніяким, відомим нам досі макароном нічогісько спільного не має, а нагадує більше коржі з піску й болота. Та притім усім ціну за обід — ще й підвищено! Правда — бідним робітникам управа того свинського корита пояснила, що число кальорій у їх їжі тепер — вище. Але робітники відповідають на те слушно, що вони на кальоріях не розуміються, затеж знають гаразд, яка має бути смачна та урікноманітнена їжа.

„А робітники Ізмаільського заводу **в Москві** перестали взагалі користуватись харчівнею своєї фабрики; їм краще їсти деінде. Знову у Дедовському заводі в околі Москви, де з фабричної харчівні користає 5,000 робітників, пайки хліба зменшено на 20 до 25 грамів приписаної ваги, причім управа харчівні була настільки обережна, що книгу жалоб з харчівні усунула. Принележні урядовці фабрики та голова управи радять собі у скрутних ситуаціях так, що на жалоби робітників не дають узагалі ніякої відповіди (так іменно большевицьким катам найкраще! — О. Г.). А зрештою крадіж і розтрата харчів тут, як і скрізь у Московії — на порядку деннім, **і наскільки діло у вазі харчів, то робітників обманюється всюди і при кожній нагоді.**

„Щождо залізничих поїздів з ресторанами, то „Правда", як головний орган комуністичної партії Советів, жалується дуже на відносини в таких поїздах. Управа їх, зазначує комуністичний орган, стоїть геть під знаком запрілого бюрократизму. Її голова нпр. не уважає ніяк потрібним заходити до кухні ресторанного поїзду та контролювати ведення її (так це вже не бюрократизм, а таки просте собі московське недбальство зпід знаку Хлестакова. — О. Г.), а служба — це здебільша невишколені простаки. Страви а la carte, — за вибором — ції тут можна дістати, страшенно дорогі, а притім — відповідно до неграмотного персоналу ресторану — цілком не добірні, затеж повітря у вагонах з причини загального нехлюйства — прілє. Ну і воно ясно, що ресторанних поїздів як на Советп — надто мало. Цього року мало бути побудованих 50 нових поїздів, але до сьогодні будови їх не починали".

Стільки віденський журнал.

Та щож — хоч таких вісток про трагікомедію большевицької господарки в усіх ділянках громадянського життя приходить до Европи безліч, то проте ситий черевань Літвінов таки розсівся як союзно-народний делегат у Женеві, привитаний дотого з усіми можливи почестями. А позатим в европейській пресі ви зустрінете навіть у дуже поважних органах звістки про Большевію, такі повні похвал, що повірить у них ніхто хіба ще тільки старий недотепа Шов, або безнадійно осліплений Еріо, але які всетаки виджерані в тоні щонайсеріознішої репортажі. І так відомий французький літературно-науковий журнал **„Ле Нувель Літерер"** з дня 6. Х. ц. р. приніс під наголовком „Перший конгрес советських письменників" такий захоплений звіт з того конгресу, пера якогось Жида, Влядиміра Познера, що просто реготати доводиться, і з його наівности і з поважної редакції, що такі нісенітниці містить. Бо хіба не реготати нам тут з того, що на поміщених світлинах з того конгресу читач бачить між іншим одну „репрезентативну" групу, на яку складаються такі вибранці: Жан Бльох, мадам Бльох, Влядімір Познер та — месіє — Ізак Бабель? І хіба не реготати нам з невіжі ігноранта, що згадує про православний катехизм Якутів і про цілі лірвиків з Дагестану, і захоплюється „представницею" Сибіру, 14-літньою Аллою Канхиною, а про Україну в нього бувально-одиноке слово? І не вразило нашого шмока й те, що скрізь, „витало" конгрес — військо з набитими крісами, та що з усіх портретів дивилася на конгрес огидна постать кровожера Сталіна, от мов той гад-павук, що з усіх сторін простягає свої сіти на жертву. А вже просто не розумієш засліплення, з яким паризький Йойна вихвалює літературну творчість, що є детермінована виключно козаками й побажаннями „партії", і письменників, що хотять чи-там мусять такій тричі обезображеній, обезволеній і скастрованій літературі служити... Справді: не розумієш! Треба би хіба, щоб такі Познери опинилися раптом у нехлюйстві большевицьких робітничих харчівень, в холоді бараків у Челябінську та проспались, не ївши і без папіросів, хоч одну ніч у трупарнях якоїсь чеки, а тоді й пізналиб усю мерзоту й злочинність Большевії. І зналіб вони гаразд про нечувані пекла людської муки, що криються поза святочними транспарентами з діяволсько-усміхненим видом московського кровожера з грузинської сторони...

Але прийде час, і ми, Українці, як споконвічні оборонці европейського Сходу, розкриєм Европі всю правду про Совети, зруйнувавши прогнилу в крові Москву від каменя до каменя.

Так нам, Боже, допоможи!
Д-р Остап Грицай.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ОБЄДНАЛИСЯ.

Коли в душогубстві фігурує священик або визначний діяч якоїсь церкви, зараз представники інших церков уживають це за аргумент проти цеї церкви.

Цікавим збігом обставин у подвійнім убистві в нюйорськім готелю „Лицарів Колюмба" три віри обєдналися:

Жертвою вбивства, которого мотивом були ревниці недавно оженєного мужа, був католицький священик. „Героєм" є студент протестантської теольогічної школи. Отже ні католики ні протестанти не можуть уживати факту проти себе. Щоби ще й жиди не мали щось говорити, Єгова вже так зробив, що студент протестанської теольогії це син жидівського рабіна.

Отже ні одна віра не може сказати, що їй сталася кривда.

ЗУБ ЗА ЗУБ.

Німецький уряд відправив з університету в Бон професора Карла Барта, що не хотів присягати на особисту вірність Гітлерови.

Швайцарський уряд зараз заявив німецькому: Як ви відправляєте швайцарського професора, то ми відправимо вам усіх німецьких.

Отже політика засади: Бєш ти мого Жида, бю я твого.

ЧИ СПРАВДІ?

Голосять газети по всьому світу, що румунський королевич написав домашню працю так удачно, що за це виграв публичну нагороду 1,000 леїв.

На дворах королів держали все хлопця, що брав буки замість королевича, як королевич не навчився лекції.

Чи нема там на дворі румунського короля хлопця, що пише за королевича задачі?

ХРЕЩЕНИЙ ЖИД.

Штайнмец, що вбив о. Леонарда і свою жінку, покинув свою жидівство та став християнином. Він навіть учився на протестантського проповідника. Та коли попав у тюрму за душогубство й потребував релігійної потіхи, просив свого адвоката прислати собі рабіна.

Нагадується приповідка нашого народу: не вір вовкови освоєному, не вір жидови хрещеному.

НОСИВ ВОВК...

Захорів якоюсь таємничою недугою д-р Чарлз Армстронг, визначний діяч Служби Публичного Здоровля у Вашингтоні, відомий як великий „майкроб гонтер" (ловець мікробів), себто вчений, що вислідкував звязок між ріжними недугами й ріжними бактеріями.

Значить, полював Армстронг на бактерії, а тимчасом бактерії вполювали д-ра Армстронга.

Щось як у тій українській анекдоті про Татарина.

„Тату, я зловив Татарина".
„Веди сюди!"
„Не ведеться!"
„То держи!"
„Та не держиться!"
„То пусти!"
„Та не пускає!"

ТО ЦЕ НЕВТРАЛЬНІСТЬ?

У Празі чеські студенти бють німецьких.

Жидівські студенти нарікають, що й їм при тому дещо обірвається, хоч вони в чесько-німецькім спорі заявили свою невтральність.

Чи це називається невтральністю сидіти тихо, як Чехи бють Німців? Чи буде це теж невтральність сидіти тихо, як Чехи бють Жидів?

В. Будзиновський.

З МОНАСТИРЯ.

5)

Маючи перед собою ще лиш дві доби парубочої свободи, Андрій поїхав, як звичайно, до Устя і засів у Катулі до стола. При столі сиділи римар Грибчук, його помічник Нарайчик і Колодин. Була пята зполудня. Андрій сидів лицем до вікна. Коли порожну чашу ставляв назад на стіл, перед вікном мигнув їздець. Андрій стрясся і побілів. Очунявши аж по добрій хвили, звернувся до Катулі і спитав:

— Не бачив ти тут якого сторонського їздця?

— Не тільки бачив, — відповів Катуля. — І гостив у себе. До мене заїхав якийсь молодий шляхтич з двома гайдуками. Хто він, не хотів сказати. Відпочав у мене, переодягся і казав, що зараз поїде до Данильчина. Саме тепер відїхав звідси. Як вернеться до хати, знайдеш його там.

Андрій знов поблід. Тепер вже й товариші помітили се.

— Що тобі? — спитав Грибчук.

— Треба би довго розказувати, та на не стало би тепер часу. Тепер скажу вам лиш одно: до Данильчина вже годі мені їхати. Там було би мені капут. Тут сеї небезпеки ще нема, та вона прийде сюди за яку годину. Мушу зараз втікати. Мені не вільно втратити хвилинки часу.

Все те Андрій сказав шепотом, щоби не вчув хто при іншім столі.

— Скажи бодай кількома словами, що сталося, то може ми знайдемо для тебе яку раду, — промовив Катуля.

— Хіба маєте для мене який певний скриток. Для мене і мого коня. Ніхто не сміє думати, що я може ще десь в сій стороні.

— Такий скриток я маю, — сказав римар Грибчук. — Та з конем буде біда, бо в Устю твого коня всі знають.

— Я будьтоби куплю його, тут при свідках, — перебив Катуля і став голосно торгуватися.

Торг чули ті, що сиділи при двох сусідних столах. Катуля пішов до мешкання і по хвилині увійшов з гаманцем в руці. Кладучи на стіл гроші, казав:

— Се за коня, се за сідло, се за упряж.

Андрій згорнув і сховав гроші. Всі чотири вновь стали шушукати.

— Тепер, коли я вже не маю коня, ніхто не увірить, що я втік звідси, бо пішки не зайшов би далеко, — сказав Андрій.

— Я зроблю так, що увірять, — перебив Грибчук. — Ти хіба забув, що ми маємо ще водний шлях. Нарайчик піде і в Дніпрі затопить одну мою стару, перегнилу і неуживану лодку. Я завтра нароблю крику, що хтось вкрав мою лодку.

— Якби то довідатися, що сталося в дворі Барицького по приїзді того, що перед хвилею звідси відїхав?

— Я довідаюся, — сказав Колодин, схопившися. — Лиш зараз прикажи Павле, окульбачити мого коня. Поїду до двора в Данильчині купувати віск. Як оноді був тут Барицький, то-сказав мені, що має много чималко на продаж. Я вмію балакати з челядю. Челядь вищебече мені всі дворські тайни. Може конем я перейму того панича. Він може їхати тільки зїжденною дорогою, бо сторонський не поле направці. Я у Барицького буду скорше як він.

Колодин пішов до свого коня, Андрія Грибчук потягнув за собою.

До данильчинського двора Колодин справді приїхав скорше, як незнаний гість. Барицькому не треба було казати, чого він явився. Зараз взяв ключі і завів Колодина до комори, де був запас воску. Стояла його висока купа, камінь на камени. Балакаючи з Барицьким, оглядав камінь за каменем, чи віск чисто витоплений. Саме тоді на подвіря вїхав гість.

— Чи пан Барицький дома? — спитав одного з челяди, що саме тоді замітав подвіря.

— Ось там в тій коморі, — відповів слуга. — Зараз побіжу і скажу, що приїхав гість.

— Не треба! Бери коня, я піду до пана.

Гість скочив з коня і пішов до комори. Коли Барицький вчув, що хтось станув на порозі, звернувся до нього і широко витріщив очи.

— Не пізнаєте мене? — спитав гість. — Я так сильно змінився?

Барицькому соромно було, і жахався сказати, що в лиці гостя добачував риси свого побратима Муганівського.

— Я Андрій Лис Муганівський з Яворинки, — сказав гість. — Привіз від батька поклін і лист.

Гість добув зза пазухи пакет, добре запечатаний гербом Лис.

Беручи листа в руку, Барицький сказав сам до себе:

— Я цікавий, коли прийде третій Андрій Лис Муганівський з третім листом від Осипа Муганівського?

Гість, далі стоячи на порозі, приблід і спитав гостро:

— Що значать ваші слова? Не вірите мені?

— Тобі вірю, бо хто ти, написане на твоїм лици. То лице мого приятеля. Та тут сталося щось таке, що тобі волосся на голові стане дубом, коли вчуєш, яка нам грозила небезпека. Тебе небо прислало нам в останній годині, щоби те нещастя відвернути від нас.

— Щож таке сталося, чи що лиш грозило? Мене вже беє вже від тої тревоги, яка дзвенить у ваших словах.

Колодин все ще стояв у коморі. Барицький не хотів при чужім осмішувати себе, розказуючи, як той перший Андрій обдурив цілу його родину. Звернувся до Колодина і сказав:

— Будьте ласка іншим разом потрудитися до мене.

Гостя Барицький взяв за руку і повів за собою до хати. Знайшовшися з ним в своїй кімнаті, спершу прочитав письмо старого Муганівського і сказав:

— Сей лист справді написаний Осипом Муганівським.

(Далі буде).

„СИЛА ПРИКЛАДУ БЕЗКОНЕЧНА".

„Може, колиб одно торжественне слово довело до того, що середня Італія повстала, бо за всіх і для всіх готова бородитися й посвятитися за всіх — і колиб один чин, один могутний, великий чин, страшний розпучливою волею, доконаний представниками італійської ідеї зараз з початком боротьби, був потряс уми, — то може булиб ми видерли з кігтів часу годину воскресення. Може клич боротьби на життя і смерть з міських барикад і проклони сідоглавих старців, що гинули на руїнах міст, перервав би був летаргічний сон віків, збудив до чину міліони, що хиталися між надією і тревогою. Бож сила прикладу безконечна. — А може ті перші герої вмирали самітні. Так бодай зберігали свою честь — опрокидали насмішливі обвинувачення збоку чужинців. Може в руїни Італії кидали вони принцип, що в будучому може творити чуда". (Мацціні: „Деякі перепони революцій в Італії").

З АФОРИЗМІВ ПУАНКАРЕ.

„Погрози чинять несміливими слабих, але зміцнюють волю сильних".

„Нема нічого осоружнішого, як душі, що їх не оживлює ніяке полумя, що дають водитися химерам припадку, або забаганкам інтересу".

„Кожна хвилина, проведена без діла — вкрадена батьківщині, як теж кожна хвилина забрана батьківщині — страчена для поступу".

„Тільки ті, що померли мають право до спочинку".

Доказ довіря.

— Чи той Кругольник втішається довірям?

— Певно, я переконався, що він усе має багато довгів.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ДІТРОЙТ, МІШ.

Старокраєве українське весілля на фонд будови У. Н. Дому.

В неділю, дня 18-го листопада, заходами 23-го відділу Союза Українок Америки, під проводом п. Анни Курилової, гурток аматорів відограв українське старокраєве весілля. Чистий дохід з вистави призначений на будову Українського Народнього Дому, котрий рішили поставити злучені відділи Українського Народного Союза при помочі всіх інших українських місцевих організацій.

Вистава отся випала незвичайно гарно. Весільні звичаї та пісні списала п. Анна Курилова (що сама роджена в Америці) з уст тих наших жінок і мужчин, що родилися в Старому Краю, бували на весіллях та навіть самі там побралися. А саме були то Марія Шереметова, Катерина Бриль, Анна Дембицька, Текля Верещукова, Петро Кізел, Дмитро Тетеричко, Іван Слупецький та С. Кізенчук, що з їх оповідань зложено сценарій цеї вистави. Не було то весілля одної якоїсь сторони чи околиці, але — сказатиб так — пересічне весілля цілої нашої Галичини, бо були між згаданими особами переселенці з Гуцульщини, з Підгіря, з Поділля, зпід Львова і знад Сяну. Тимбільше вони подобалося, бо слухачі, що ще памятали старокраєве весілля у своїм селі, пізнавали у виставі свої старокраєві звичаї. А знов молоде покоління, тут в Америці роджене, з цікавістю гляділо і слухало, як то їх тати і мами в Старім Краю побиралися. Виучував аматорів порядку гри п. Кізеньчук, що сам колись був весільним музикантом у Старім Краю та добре знає весільні звичаї. В часі самої вистави режісерувала за сценарієм, зложеним нею, п. Курилова.

Годиться згадати всіх, що грали у цім весіллю головні весільні особи, бо справді грали гарно та вірно, з правдивим життям, з плачами, заводженями, жартами, танцями, троїстою музикою від уха та всіми звичаями: вінкоплетенами, розплетинами, благословенням, походом до церкви, посадом, зачіпченням і т. д. — так, що слухачі і глядачі справді мали враження, що є на правдивім весіллю. А то тимбільше, що тиснулися в галі під церквою св. Івана Хрестителя справді як на весіллю. Галя обчислена на чотириста осіб, а було шістьсот, отже мусіли стояти, бо на уставлення крісел не було місця.

Грали: п. Ева Чопик, чепурна молода; п. Андрій Маланяк, несмілого молодця; пані К. Волощукова, зажурену матір, а п. Теодор Віхорик, поважного батька. Знаменитим старостою з булавою, украшеною цвітами та биндами, сам у смушковій шапці „на завісах'', був п. Петро Кізел, а веселим та вертким старшим дружбою п. Дмитро Тетеричко. Сестру молодої грала пані Кахній. Гарними дружками-цокотухами були пані: Анна Дембицька, Олександра Небоженкова. Марія Бойкова і Сенькова. Знаменито списувалися свашки, що ввесь час заводили весільні співи, то одинцем, то гуртом: пані Марія Шереметова, Катерина Бриль, Текля Верещукова й Анастасія Савчукова. Добрі були також свати пп. Іван Слупецький, Н. Чопик і ще один, котрого імени ваш кореспондент не міг схопити. А дружбами були пп. Микола Небоженко, Іван Ладика і Василь Яворський.

Ціле весілля тревало коло дві години, а по кождім образі публика била гучне браво. На кінці розділено короваї між присутніх дітей та молодіж, що так були цікаві, що аж повилазили на сцену.

Такої цікавої вистави та такої численної публики в нашій церковній галі ще не бувало, і сьогодня ввесь Дітройт говорить за цю виставу. Знайшлися вже гурти, що хочуть наслідувати її. Бо в нас то є так, що рідко хто дає почин до чогось нового, а як дасть, то тоді другий зачинає тесаме — розуміється — критикуючи того, хто дав перший почин.

З вистави прийде гарний дохід на будову Народнього Дому. Честь 23-му відділови Союза Українок, що дав іншим нашим товариствам такий гарний примір, попираючи матеріяльно ініціятиву наших злучених відділів У. Н. Союза. Загалом треба сказати, що під умілою та енергійною кермою п. Анни Кулилової 23-тій відділ Союза Українок Америки дає почин до неодної пожиточної народньої праці. Ось так цього літа цей відділ влаштував курс науки вишивок та мереження, котрий вела дуже вміло і з посвятою п. Марія Бойко. Учащало пятьдесять дівчат, що нині уміють вже вишивати та вишивають собі гарні українські строї, рушники і т. д. Сей відділ уладив також дуже оригінальний День Матері, бо на спільну святочну перекуску запрошено всі матері з доньками та внучками. Був то незвичайно гарний вид бачити три покоління українського жіноцтва, злучені в одну громаду: старше покоління, роджене в Старім Краю, дорослі доньки (з них багато замужних), роджені вже в Америці, і ясноволосі внучки вже в другім поколінню, роджені в Америці — а всі пронятi одним духом. Такі свята виробляють почуття єдности та притягають молоде покоління до нашого руху.

Годиться згадати, що коли була конвенція нашого славного Українського Народного Союза у Дітройті, то цей відділ Союза Українок влаштував в першорядним готели „Каділяк'' прекрасний обід для жінок-делегаток на конвенцію, принимаючи їх дуже сердечно. З вичисленого можна бачити, що значить добрий провід в організації. Тому належиться честь провідниці цього відділу, пані Анні Куриловій, та її помічницям, паням: Анастасії Кізловій, Марії Слупецькій. Марії Токер, Анні Дембицькій, Катерині Бриль, Марії Шереметовій, Марії Бойко, Теклі Верещуковій і іншим. Годі нам їх вичисляти, бо поправді всі члениці, яких коло сотки, щиро співпрацюють у кождім почині, працюючи за проводом своєї управи.

Союзовець.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Свято Української Державности.

Заходами Центрального Комітету Українських Національних Організацій відсвятковано нашою громадою Свято Української Державности. Свято зачато Службою Божою, яку відправив о. Й. Чаплинський, та панахидою за поляглих борців, які зложили свої буйні голови за волю України.

Пополудні продовжувано свято в Українськім Народнім Домі. Свато почато піснею „Живи, Україно'', відспівано дуже гарно хором співацького товариства „Боян''. Вступне слово сказав предсідник Центрального Комітету, гром. М. Галінович. Потім відспівав хор „Боян'' під проводом п. М. Ядловського: Для всіх Ти мертва і смішна, Ах і закувала, Вставайте в ряди, За свою вільну державу, Чуєш, брате мій, Ой на горі там женці жнуть. З деклямаціями виступали діти парохіяльної школи дякочителя п. Ядловського. Дванацять-літній хлопець Тимко Галущак віддеклямував „Невідомий Герой'', Маруся Небора „Не схиляйте вниз прапора. Дитячий хор парохіяльної школи, під проводом п. М. Ядловського, відспівав: Ой та зажурились Стрільці Січовії, Віє вітер, Ревуха.

Виступ членів смичкової орхестри композитора М. Гайворонського зі Степлетону, Н. Й., випав дуже вдатно. Грали прекрасно, а то на скрипках: п. Іван Ґеба і панна Оля Голубович, панна Юлія Ґеба на піяні, п. Стефан Марусевич на віолі, а п. Стефан Терлецький на челъо. Квінтет виступав двома наворотами, головно з композиціями чи аранжерованнями композитора Гайворонського. Виконавців оплескувано дуже завзято.

Одною з гарних трудних точок була „Сценарія'', зладжена студ. прав, Володимиром Букатою. Виконавцем був хор Українського Молодечого Клюбу, „Бандура'', який відспівав вязанку стрілецьких пісень, переплітаних короткими гарними деклямаціями. Ролю Дідуся віддав знаменито гром. Стефан Могила. Хори були під управою п. Вол. Букати, якому належиться признання за його підготовку програми. Святочну промову виголосив д-р Л. Мишуга. Була вона присвячена історії стрілецтва, Першому Листопадові і тій величній історичній переміні, з якої зроджуються нові борці за українську державність.

Потім о. Й. Чаплинський пригадав долю живучих борців за волю і взвав присутних на інвалідів, до щедрої жертви для інвалідів, бо це є обовязком нашої подбати, щоб вони не примирали з голоду і холоду. Ми також є частиною великої української нації і є теж нашим обовязком прийти інвалідам з належною помічю. По промові переведено збірку.

Присутній на святі бувший старшина Української Армії, а тепер головний організатор ОДВУ, гром. Теодор Свистун, виголосив додаткове слово про героїв, натаврувавши тих, що ведуть угоду політику і тим намагаються руйнувати здобутки революційної боротьби. Коли в краю не можна таких таврувати, то треба це зробити в Америці, де є свобода слова.

Гимном „Ще не вмерла Україна'' закінчено великий день, який певно останеться в памяти всіх присутніх.

Спис жертводавців, як також приходи і розходи, і те, на які цілі призначені жертви. будуть проголошені в „Свободі'' в окремім дописі.

Братства, товариства, сестрицтва та народні клюби, які бажалиб зложити зі своєї каси жертву на інвалідів, Рідну Школу, чи визвольну боротьбу, чи інші народні цілі, зволять зложити на засіданню „Центрального Комітету'' в дні 6 грудня ц. р.

Іван Клюк, секр.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Бр. св. Василія, від. 168, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 2-го грудня, в годині 3-ій пополудни, в Укр. Нар. Домі при Стейт ул. На порядку дня буде справоздання уряду і контр. комісії за 1934 рік, відтак вибір уряду на 1935 рік. Проситься всіх членів прийти на цей мітінґ, бо є багато справ до полагодження. Не приявний член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. Напоминається всіх довгуючих членів, щоби прийшли і вирівнали свої залеглі вкладки. Пригадується тим членам, котрі обіцяли привести нових членів, а чекали до річного мітінґу, бо на річнім мітінґу принимається членів без оплати вступу. — Гр. Дячишин, предс.; Ілько Лобуза, кас.; Микола Пащин, секр.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписана членица 321 від. У. Н. Союза, складаю сердечну подяку головним урядникам нашої організації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі 25 долярів, котрі стали мені великою помічю у тяжким положенню. Бажаю якнайкращого успіху У. Н. Союзови. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Катерина Цюх.

Готелевий рахунок.

Гість: Чи в цьому рахунку зараховали вже і світло?

— Так, далебі я вже порахував і денне світло, лише за електричне світло мусите ще доплатити.

ПОЧИНАЄТЬСЯ СЬОГОДНЯ

Гарна й захоплююча говоряча фільма з життя карпатських верховинців при участи ліпших европейських артистів. У головній ролі виступає знаменита артистка-красавиця ІНА БЕНІТА.

ЗАХОПЛЮЮЧА РОМАНТИЧНА ФІЛЬМА

„МАРІЙКА"

Також европейська хроніка і короткі европейські образці.

Фільми „МАРІЙКА" не будуть висвітлювати в ніяких інших театрах у Ню Йорку.

CAMEO THEATRE, 42-га УЛИЦЯ і БРОДВЕЙ, НЮ ЙОРК

Сцена з фільми „Марійка".

ЗНАМЕНИТА КАРПАТСЬКА ФІЛЬМА В КЕМІО ТЕАТРІ.

Нині, 1. грудня, в Кеміо Театрі (42-га вул. і Бродвей, Ню Йорк), буде висвітлюватися знаменита говоряча фільма з життя карпатських верховинців, „Марійка". Ця фільма це роман з життя простих людей, котрі сильно люблять і сильно ненавидять, весело бавляться, і плачуть, коли їм тяжко. Вони не знають про розкішне життя людей у великих містах, тільки ведуть своє життя в полі, у величезних Карпатських горах між прегарною природою. „Марійка" захоплює глядача від початку аж до кінця. Крім фільми „Марійка" в тій же програмі також будуть висвітлюватися европейські новости і короткі образці.

ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО ДРУКУ МОНОГРАФІЯ УКРАЇНСЬКОГО САМОСТІЙНИЦЬКОГО РУХУ

„САМОСТІЙНИКИ"

Прохаємо допомогти нам у цьому ділі усіх, хто може дати якінебудь матеріяли, вказівки, спомини і т. ін. про:

Миколу Міхновського „ТАРАСІВЦІВ55 початки РУП, „ОБОРОНУ УКРАЇНИ", „УКРАЇНСЬКУ НАРОДНЮ ПАРТІЮ", її членів, видання, брошури, універсали, їх авторів і т. п., часопис „САМОСТІЙНА УКРАЇНА", про виступи й діла самостійників в початках революції на СУЗ: на зїздах, серед війська... „Т-ВО БАТЬКІВЩИНА", „Військове Т-во ім. гет. П. Полуботка", „СОЮЗ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ", липневий виступ Полуботківців — III. ВІЙСЬКОВИЙ З'ЇЗД, Всеукраїнський партійний з'їзд, що відбувся в дні 17. грудня 1917. р. у Києві, „УКРАЇНСЬКУ ПАРТІЮ СОЦІЯЛІСТІВ САМОСТІЙНИКІВ", часопис „САМОСТІЙНИК" і всякі інші самостійницькі видання в р. 1917—21., характеристики видатних самостійників та взагалі все, що відноситься до самостійницьких течій і їхньої діяльности в цих роках революції.

МОНОГРАФІЯ „САМОСТІЙНИКИ"

має висвітлити одну з найбільш закритих сторінок розвитку української політичної думки. Немає ані точних даних, у споминах тільки натяки, трудно дістати навіть найбільш потрібні видання... Кожна найменша інформація матиме для зредаґування цієї книжки велику вагу. Тому просимо слати не тільки більші спомини, але й вияснення дрібних справ, списки знаних самостійників, списки самостійницьких видань, авторів непідписаних брошур й універсалів, сьогоднішні адреси осіб, які брали участь у самостійницькому русі і т. п. **Прислані самостійницькі видання під повною запорукою після використання звертаємо!**

В усіх зв'язаних з цим виданням справах прохаємо звертатися на адресу:

Друкарня Наукового Т-ва ім. Шевченка,
Львів, вул. Чарнецького 26 (для Р. Бориса).

Усі журнали й часописи на еміграції прохаємо перекрукувати!

ГРОШІ ДО КРАЮ ПЕРЕСИЛАЄМО В ДОЛАРАХ І ТЕЛЕҐРАФІЧНО ДО ВСІХ ЧАСТИЙ СВІТА, СКОРО І ДЕШЕВО.

ПРОДАЄМО ШИФКАРТИ на всі лінії до краю і з краю до Америки. Полагоджуємо всі краєві справи дешево і після прав краєвих.

ПРОДАЄМО І ВИМІНЮЄМО доми і фарми і полагоджуємо всі тутешні справи реальностей. В кождій справі просимо кождого Українця в Америці удаватися в повизших справах до свого українського бюра котрого властителем від 20 літ є Антін Пашук. Адреса така:

ANTHONY D. PASHUCK
322 NORTH 8th STREET, PHILADELPHIA, PA.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КОТРІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ „СВОБОДИ":

Перша Книжечка (Буквар), П. Матвійчука	40 ц.
Друга Книжечка (Читанка для II. кляси), М. Матвійчука	45 ц.
Ґрета Книжечка (Читанка для III. кляси), М. Матвійчука	60 ц.
Четверта Книжечка (Читанка для IV кляси), М. Матвійчука	75 ц.
Коротка Історія України, І. Крипякевича	50 ц.
Мала Історія України, І. Крипякевича	15 ц.
Початкова Географія, з багатьома малюнками і картою, написав Степан Рудницький	75 ц.
Малий Катехизм християнсько-католицької релігії, уложив о. Іван Рудович	35 ц.
Біблійна Історія, старого і нового завіта, о. д-ра Ярослава Левицького	85 ц.
Шкільний Співанник, Ф. Колесси	75 ц.
Співаник для дітей дошкільного та шкільного віку, зладив М. Гайворонський	35 ц.

Замовлення разом з належитістю слати до:

„SVOBODA"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ФУНДАЦІЯ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ РЕМІСНИЧОЇ І КУПЕЦЬКОЇ МОЛОДІ.

Крім реміснничої бурси для української ремісничої молоди у Львові нема у нас ні в одному провінціональному місті подібної установи для виховання української ремісничої, промислової і купецької молоді. У Поляків інакше. У них в кожному більшому місті є великі бурси й окремі товариства, яких метою прийти з матеріяльною і моральною допомогою для польських термінаторів та учнів ремісничо-промислових і купецьких шкіл, щоб виховати їх не тільки на добрих фахівців, але теж на свідомих та активних польських громадян, що мають творити трівку основу до дальшого правильного розвою та скріплення польського елементу у містах.

Цю велику проґалину у нашій міській організації має виповнити частинно нова фундація, що небавком має увійти в життя, а якої осідком буде місто Тернопіль. Нотаріяльним актом з дати Відень 5. вересня 1934, леґалізованим президією краєвого суду у Відні, віденський лікар д-р Яків Турин та його подруга п. Маґдалина Туринова уфундували фундацію під назвою **„Фундація імени д-ра Якова і Маґдалини Туринів для української ремісничої, промислової і купецької молоді в Тернополі"**, призначуючи на цю ціль квоту 40,000 (сорок тисяч) злотих, яку в готівці вже зложили. Метою нової української фундації, першої цього роду в часах повоєнного лихоліття і господарської скрути, є прийти з матеріяльною і моральною допомогою української ремісничої, промислової і купецької молоді, що вчиться як термінатори у приватних ремісників чи у купців, або у місцевих фахових промислових чи торговельних школах та установах. Виховання молоді має спиратися на християнських основах. У першу чергу йде про створення бурси для згаданої молоді, яка має знайти там відповідне дешеве або безплатне приміщення, прохарчування, опіку та допомогу в наукових приладах, а в міру засобів також в одінні.

Фундацією має завідувати кураторія з пятьох осіб, зложена з відпоручників тернопільських товариств: Кружка „Рідної Школи", Філії „Просвіти", філії „Товариства Українських Купців і Промисловців" і „Зорі" та відпоручника родини фундаторів, яким тепер є п. Микола Турин, на.-ьник складу Народньої Торговлі в Тернополі, рідний брат фундатора. Кураторію покликує до життя Головна Управа „Рідної Школи" у Львові, яка веде теж загальний нагляд над цілою фундацією і контролю над діяльністю кураторії. Уведенням в життя фундації згідно з постановами обовязуючих законів має занятися п. Микола Турин. Правну сторону фундації переводить посол д-р Степан Баран.

Фундатор д-р Яків Турин, лікар у Відні, має сьогодні 68 літ життя. Походить зі заможної селянської родини в Старомішині біля Підволочиськ, пов. Скалат. Перед 50 роками скінчив гімназію в Тернополі і пішов на медицину у Відні. По скінченні медицини оженився з Німкою, донькою одного віденського лікаря, практикував довгі літа у провінціональних містах Долішної Австрії, а ще перед світовою війною осів на постійне у Відні. Працею та ощадністю зложив значніший маєток, пересилаючи перед війною свої ощадности до „Дністра" і „Народньої Торговлі" (понад 60,000 К.), щоб у цей спосіб допомогти нашим установам. Був завжди великим українським патріотом, цікавився і цікавиться живо нашими відносинами і виховав на свідомого українського громадянина свого одинокого сина, знаного історика, д-ра Івана Турина, колишнього Усусуса, що у Відні видає „Українського Філятеліста". Доньок живучих не має, тільки одного внука по помершій доньці.

Чесний знахідник.

— Пане начальнику, може хтось доставив тут фляшку коняку, яку я забув у стріткарі?

— Ні, та кондуктор саме перед хвилиною доставив тут того чоловіка, що знайшов був цю фляшку.

У школі.

Учитель: Моріц Розендуфт, скажи нам, кого називаємо облудним?

Ученик: Ученика, пане професор, який приходить до школи всміхнений.

Синок (просить батька-Шотляндця): Тату, дайте мені пів пенні, куплю собі яблоко в крамаря, що стоїть із кошем перед домом.

Батько: Ну, щось такого!? На це в нас не видається грошей. Стань собі напроти того продавця яблок, покривляйся йому трохи, то він кине за тобою яблоком.

ВІСТИ З СІЧОВОГО БАЗАРУ „СУРМА"

103 АВЕНЮ А, НЮ ЙОРК.

Підприємство Сурма, це культурне українське підприємство. Там не ідуть покупці по звичайні кождоденні потреби, але по національно-культурні потреби. Через цілий день в склепі можна переконатися хто приходить і за чим.

З Лонґ Айленд молодий чоловік приходить раз на місяць до Сурми за книжками. Він там робить як огородник і не може частійше приходити, бо задалеко. Він в Америці роджений, а в краю вихований і любить українську книжку, купує, позичає, про кожду нову книжку знає.

Бувший професор з краю, учителі, інжиніри з української школи в Чехословаччині, з Великої України, з Галичини, з Закарпаття, з Буковини і з цілого світа Українці приходять до Сурми, переглядають ґазети, книжки, поговорять з другими покупцями, довідаються дещо цікавого про других Українців, підкріплять духа, підуть, та знов до Сурми вертаються.

Дівчата, що недавно з краю. На плейзах працюють. Коли в краю належали до читальні, то напевно, що четверга, коли мають вихід, до Сурми приходять.

Котрі приїдуть з краю і до Сурми приходять, тих пізніще можна побачити в товариствах та в народній роботі. Лиш ті, що приїдуть з краю, а до пулруму знайдуть собі дорогу на розривку, з тих напевно ані книгарні ані жадна українська орґанізація не буде мати користи.

Хто до Ню Йорку приїде з Канади, чи навіть з Сан Франціско, то напевно до Сурми вступає, бо чув про Сурму, читав по ґазетах. Бути в Ню Йорку, а не вступити до Сурми, то. так, як бути в Римі а папи римського не бачити.

Є такі також, що не люблять Сурми: бо вони не мають нічого до діла з культурною роботою. Для них ліпше, коли чоловік не читає і нічого не знає.

Їх прихильники навіть погані чутки пускають, ніби то в Сурмі дорожче, а в других чужих танше.

Один знайомий хотів купити машинку до писання для своєї дочки. Сказав про це свойому товаришеви, а той всезнайко каже: ти до Сурми підеш, таж я знаю де є компанія, що їх продає, там за ту ціну дістанеш, що склеп Сурми платить.

Пішли і купили. Заплатив знайомий 60 долярів. Як вже мав машинку, потому таку саму машинку на вікні в Сурми побачив. Прийшов до склепу і питає „а кілько у Вас та машинка, що на вікні?" Йому кажуть: для Вас $45.00. „То не правда, може то не нова, то не може бути", каже чоловік майже з плачем. А чому ні? „Бо, каже знайомий, я був сам в компанії і заплатив 60 долярів, вони там казали, що ніхто танше не може дістати".

Коли йому витолкувано, що коли склеп бере більшу скількість товару, то може його танше продати. Через те в Сурмі все танше продають, що більше всього купують і є представниками тої компанії. Знайомий пошкробався, і зарікся раз на все слухати підшептів своїх „товаришів".

Так само є і з другими товарами: радіями, рекордами і т. п. Колиб в нас другі склепи брали, то ми ще танше дісталиб. І цю надвишку, що осталасяб в нас, замісць в компанії, можна стратити на оголошення в українських ґазетах, на радіо чи навіть дати на народні цілі.

Але завиcть не дозволяє.

Може коли буде кооперація, а тепер її ще нема. Кождий пливе самостійно, через завиcть і топляться.

(Огол.)

GOLDA SHOE CO., INC.

ВАСИЛЬ ҐОЛДА, властитель.

220—9th AVE., NEW YORK, N. Y.
(bet. 23rd—24th St.)

Telephone: **Watkins. 9-6574**

Отсим даю до відома, що проваджу торговлю з черевиками для цілої родини вже 16 років. Я нині обслугую сотки людей у таких тяжких часах, як тепер переживаємо, бо маю добрі і вигідні черевики, за якими наші люди багато шукають. Зайдіть до мене та переконайтесь, а з певністю будете вдоволені. 270-

CLOSELY BOUND

ПОВІДОМЛЕННЯ

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕМОКРАТИЧНИЙ КЛЮБ ПОДАЄ ДО ЛАСКАВОГО ВІДОМА, ЩО

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 13-ГО СІЧНЯ (JANUARY) 1935 Р.

влаштовує

БЕНКЕТ І БАЛЬ

B HOTEL MARTINIQUE,
32nd STREET and BROADWAY, NEW YORK CITY.

ЗА ДАЛЬШИМ ОГОЛОШЕННЯМ ГЛЯДІТЬ У ЧАСОПИСІ СВОБОДІ. 281

ПРОДАЄМО ШИФКАРТИ до краю і з краю до Америки на всі лінії.

ВИГОТОВЛЯЄМО документи, пашпорти, перміти, повновласти, контракти купна і продажі і т. п.

ХТО зголоситься і полагодить яку небудь справу в бюрі Кунашевського отримає вартісний і придатний дарунок ДАРОМ

ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ до краю під повною гарантією.

ПОЛАГОДЖУЄМО СПРАВИ ґрунтові-маєткові в краю.

ВИШУКУЄМО НАЗВУ КОРАБЛЯ або ДАТУ ПРИЇЗДУ до Америки.

Користайте з довголітньої практики й досвіду.
Звертайтесь до знаної всім фірми на адресу:

KUNASHEVSKY Travel Agency,
179 EAST 3rd STREET, NEW YORK, N. Y.
24 роки під одною і тою самою адресою.

АЛЬБОМ УКРАЇНСЬКИХ ВИШИВОК

ЩО ОБНІМАЄ 12 КОЛЬОРОВИХ ТАБЛИЦЬ

ПОВЕРХ 120 НАЙВИБАГЛИВІШИХ УЗОРІВ З ВЕЛИКОЇ УКРАЇНИ, ГАЛИЧИНИ Й БУКОВИНИ.

Видання кооперативи „Українське Народне Мистецтво" у Львові, в мистецькій обгортці артиста М. Бутовича.

Ціна $1.10.

Замовляти:

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ШИФКАРТИ

на найбільші та найскорші кораблі на всі прогульки і то до всіх країв. Воготовляємо всі документи, потрібні до подорожі — пашпорти, Візи, перміти, афідевіти, петиції, і тому наші пасажири не мають клопотів в дорозі.

ДОЛЯРИ посилаємо до всіх країв ПОСПІШНО І ТЕЛЕГРАФІЧНО і виплачуємо на останній почті під повною гарантією ПОМАГАЄМО нелегальним легалізуватися відповідно до нових законів.

ПОЛАГОДЖУЄМО СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ відповідно до теперішніх обовязуючих законів в краю. Контракти, повновласти, акти даровизни, довжні скрипти і всі інші документи.

Продаємо ДОМИ та ріжні бизнеси по дуже приступних цінах.

Голосіться у всіх справах до нашого НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА по совісні поради та ретельну обслугу.

S. KOWBASNIUK
277 E. 10th STREET, (між 1-ою і Евеню А), NEW YORK, N. Y.

НАША ЗАСАДА.

Наша засада щодо особистої услуги є строга. Ми трактуємо всіх однаково, без уваги на ціну, яку родина хоче заплатити.

Особисту услугу і заінтересування даємо радо кождому, хто до нас зголоситься.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City — Phone: Bergen 4-5989
34 E. 25 St., Bayonne — Phone: Bayonne 3-0540

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ВІДДІЛИ ОДВУ НА ВИЗВОЛЬНУ БОРОТЬБУ.

СИРАКЮЗ, Н. Й., ОДВУ Ч. 9.

Ліста ч. 21. Українське Товариство Січ, 282 від. У. Н. С., $1.21 з вечері Укр. Горож. Клюбу, збірка $2.55; по $1: А. Костів, С. Козуб, О. Шмокалюк, М. Снігур, В. Корняк, Г. Порциналюк, Г. Туркевич, К. Рибак, М. Даньків, Й. Заяць (учитель), В. Корбівничак, А. Пахалок; по 50 ц.: Н. Н., Л. Лущак, М. Гусак, І. Каменюк, М. Дзецюх, Д. Оринич; Катерина Клим 25 ц.; 9-тий від. ОДВУ 99 ц. — Разом $20.

ДІТРОЙТ, МІШ., ОДВУ Ч. 24.

Ліста ч. 52. В. Шурбань $1.50; по $1: В. Семеґен, Б. Дідик, С. Левкут, А. Котович, В. Сковрон, М. Галіян, Г. Маланяк, С. Ярмій, О. Шеремета, А. Романчук, І. Бек, Томас Заплвов, Т. Кіхтан; по 50 ц.: А. Маланяк, Й. Михальчук, А. Озулі, Д. Кремко; М. Яремко 30 ц.; по 25 ц.: С. Конофріґтон, А. Колос, Р. Вазик; Н. Базюк 20 ц.

Ліста ч. 51. В. Буґера $1; по 50 ц.: І. Теменчук, М. Присташ, І. Петричкович, І. Батрин, Г. Вовк, Н. Бобак, П. Попіль, В. Задойко, Н. Задойко; О. Седлик 25 ц. — Разом $25.50.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА., ОДВУ ч. 12.

Ліста ч. 23. Збирав М. Шеремета. По $1: М. Шеремета, М. Гасяк, М. Шеґда, В. Білокур; по 50 ц.: І. Дмитрик, М. Гавмчук, М. Дармограй, І. Пеленський, незнана особа, Г. Бучко, Т. Николайчук, П. Мотрук, М. Горбовий; по 25 ц.: М. Кулик, І. Ясінчук, Петро Ілько, І. Кісь, Воробійовський, С. Терлецький, І. Козак, С. Крутій, Е. Смужинський, Д. Багрій, Н. Рибак, О. Клебан, І. Савчин, М. Дубас, І. Дубик, Г. Шоґола, С. Бабяк, А. Новоложів, Н. Чулула, В. Білюх; дрібними жертвами 70 ц.

Ліста ч. 26. Зібрав В. Василюк. С. Рутецький $1; по 50 ц.: М. Качмарчин, Г. Слободян; дрібними жертвами $3.65.

Ліста ч. 110. М. Пасічник. По $1: М. Михалюк, І. Сорока, К. Шпікула, о. І. Савчук, В. Граб; по 50 ц.: П. Омелян, І. Бенгринюк, С. Нендза. — Разом $26.65.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ., ОДВУ Ч. 18.

Ліста ч. 35. По $1: М. Філь, Д. Фенканин, М. Кость, М. Перевізник, М. Швець, О. Березівський, Б. Сметана, П. Сова; по 50 ц.: П. Галютак, І. Ладин, А. Яциняк, І. Гайдук, М. Табачук; дрібними жертвами $3.15. — Разом $13.65. Переслано $20.

СИРАКЮЗ, Н. Й., ВІД. 282 У. Н. С.

Переслано $6.25.

ЖЕРТВИ ВІДДІЛІВ О.Д.В.У. НА БОЙОВУ АКЦІЮ:

Від. 36, Амбрідж, Па.	$10.00
„ 14, Обурн, Н. Й.	50.00
„ 30, Бріджпорт, Конн.	10.05
„ 49, Картерет, Н. Дж.	9.66
„ 5, Гартфорд, Конн.	10.00
„ 46, Шікаго, Ілл.	20.00
„ 40, Тонтон, Масс.	20.00
„ 47, Шікаго, Ілл.	10.00
„ 23, Алентавн, Па.	11.10
„ 29, Трентон, Н. Дж.	7.50
„ 40, Тонтон, Масс.	13.24
„ 21, Вотервліт, Н. Й.	15.00
Чер. Хрест в Ню Йорку	6.75
„ „ в Ню Гейвен, Конн.	15.00
„ „ в Ню Гейвен, Конн.	6.10
„ „ в Ню Гейвен, Конн.	5.00
Тов. Укр. Січ в Сиракюз	6.25
Укр. Нац. Об. в Монтреал	12.50
Церква св. Івана в Окленд, Па.	5.03

Поодинокі особи:

М. Поліщук	1.27
Е. Турчин	5.00
Ф. Баран	2.56
М. Коґут	1.00
Т. Свистун (збірка)	10.00
Й. Семенків	1.00
Сурма	80
І. Попович	3.00
О. Рекрут	6.50
І. Нечнецький	50
М. Скульський	1.00
М. Кузьмар	5.00
І. Семар	50
А. Сидор	1.00

Григорій Патинок, Ансонія, Конн., ліста ч. 108, зібрав $9. Жертвували по $1: Г. Патинок, Т. Кулявець, О. Патуляк, Т. Королишин, Н. Мирон, Р. Ґвоздевич, Т. Захаревич; по 50 ц.: Я. Короташ, Ю. Лесів, І. Рогач, Г. Кушпінський.

В. Калина, Ансонія, Конн., ліста ч. 109, зібрав $13. По $1: Семко Шуран, В. Гульовський, О. Р., А. Концевич, д. Думерецький, І. Радзіх, А. Бундзяк, В. Шуран, С. Підбережняк, І. Андрушко, О. Мерещак, В. Калина; по 50 ц.: О. Олешкевич, А. Дутко.

ГАРТФОРД, КОНН., ОДВУ ч. 5.

Ліста число 13. Збірка на зборах 277 від. У. Н. С. По $1: П. Призімірський, І. Лемеґа; по 50 ц.: І. Нестерук, М. Курдина, П. Молявo, П. Курко, В. Дерлиця; А. Бочук 30 ц.; по 25 ц.: В. Нимировський, П. Колюхович, Г. Міхалицький, А. Данилюк, С. Копанецький; С. Мотиль 20 ц.

Ліста ч. 12. По $1: І. Соґон, І. Данилів, П. Драпяк, Л. Апанович, М. Курдина, М. Дерих, Д. Ринчук, К. Чипило, С. Ваколюк, А. Локоть, Б. Стефанів, К. Бсунаш, Д. Коґоняк, Т. Бойчук, Н. Ґреґус, М. Совка, Н. Корінь; по 50 ц.; М. Данилів, М. Олійник, А. К., А. Ковальський, А. Мартинюк, С. Ґриґус, П. Ґрогоза, К. Ярусевич, О. Йордан, І. Коґоняк, І. Муравський, Й. Мокрицький, К. Коба, Й. Данилів; Т. Курко 45 ц.; по 25 ц.: В. Лукасевич, Т. Бойко, Н. Лата, Г. Сікора, М. Павшок. — Разом зібрали $31.95.

ШІКАҐО, ІЛЛ., ОДВУ ч. 28.

Ліста ч. 57. Зібрано $8.72, посилка 12 ц., остається $8.60. По $1: А. Кучер, О. Любас, І. Стефанюк, В. Любас, Р. Смук; по 50 ц.: Г. Білецький, Ф. Т. Василовський, Т. Шпікула, Й. Стейн, М. Рошко, М. Леськів; Е. Команишин 47 ц.; Вінолен Фармаси 25 ц.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ., ОДВУ ч. 16.

Ліста ч. 31. 16 від. ОДВУ $5, Д. Бойко 50 ц.

Ліста ч. 30. Відділ 29 Союза Українок $5; о. Волод. Каськів $2; по $1: Г. Кічак, Мих. Чагарин, Ол. Косюк, В. Бурак, М. Й. Бардачевський, П. Клекот, Д. Піжинський, О. Чувай, І. Малинчук, Й. Чагарин, П. Гук; по 50 ц.: І. Паньків, Француз, С. Свинчарук; по 25 ц.: І. Околіта, В. Пасечняк, О. Заходнік, В. Кінаш, М. Підгородецький, О. Литвинець, Ю. Самборський, І. Затонський, І. Рапко, І Кінаш, Я. Процишин; дрібними жертвами 35 ц.

Ліста ч. 33. По $1: Я. Семчук, А. Кондрат; по 50 ц.: І. Шило, Д. Чехут, П. Коц, Л. Москалик, І. Лех, Б. Дуліба.

Разом $33.10.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ., ОДВУ ч. 17.

Ліста ч. 32. І. Витязь і Г. Болюх по $1.

Ліста ч. 34. По $1: М. Свідер, А. Ковалевич, Ом. Рекрут, Ольга Рекрут, К. Й. Мартиневич.

Разом $7.00.

ЧЕСТЕР, ПА., ОДВУ ч. 51.

Ліста ч. 92. Міллер $1; Одинак 50 ц.; по 25 ц.: Ковлик, Яцик, Купцяк.

Ліста ч. 93. Н. Броницький $1; по 50 ц.: І. Олійник, І. Сорока; К. Бобяк 25 ц.

Ліста ч. 94. По $1: Т. Урбан, Н. Рубаш, В. Гарасим, Антін Хадай, Т. Сорока, Н. Бакалець; по 50 ц.: П. Броницький, Т. Крика, Т. Каспер, о. Омелян Мицик, М. Весоловський, М. Пастужок, Б. Отшула, М. Тершавський; І. Заяць 30 ц.; Т. Кручен 25 ц.

Разом $15.05.

БЕБИЛОН, Н. Й., ОДВУ ч. 39.

Ліста ч. 71. Збирав Н. Цимбалістий. По $1: І. Дунеґа, о. Микола Підгорецький, А. Ґловацький, І. Осарчук, С. Ратушний, О. Холєвка, М. Левик, Г. Пікула, Х. Велш, Л. Цимбаліста, Д. Мазур, О. Кінибіда, Д. Заверуха, І. Петровський; дрібними жертвами $6.

Разом $20.00.

ЕМБРИДЖ, ПА., ОДВУ ч. 36.

Відділ 36 ОДВУ $5, Н. Жук $1.10, П. Сенко і Д. Галабан по $1; по 50 ц.: В. Марущак, М. Добрянський, П. Семко, Т. Бойтечко, Й. Литвин, І. Федан, М. Франчак, Т. Кульчицький, С. Іваницький, І. Новаковський; по 25 ц.: Т. Гищак, І. Ярега, І. Сухий, Д. Скрабут, М. Скрабут, Т. Шумила, Олена Ґомзяк, М. Родьо, С. Душкевич, І. Мельник, В. Стубан, В. Кібаш, О. Гайлук, Л. Ґеряк, Г. Надзяк, В. Безубяк, Т. Вабуряк, В. Малинчак, І. Хлиста, Марія Голованець, Т. Грицик, В. Костура, Г. Бірців; дрібні жертви $1.75.

Разом $20.60.

МІННЕАПОЛІС, МІНН., ОДВУ ч. 32.

Ліста ч. 59. П. Качмар $2; по $1: К. Гока, А. Процай, д-р М. Гайдак, М. Андрушевський, Ол. Ґрановський; по 50 ц.: В. Мельник, П. Андрущак, Г. Пастушенко, П. Гайва, Ол. Пилатюк, Я. Горбуб, І. Тафан, Р. Яремук, Ф. Возняк, В. Ґерман, П. Садовий, І. Гарасим, П. Ґивиріґа, В. Деманик, Н. Ленис, В. Проць, П. Кашуба.

Разом $12.50.

ВІЛМІНҐТОН, ДЕЛ., ОДВУ. ч. 35.

Ліста ч. 63. Збирали І. Шведа і М. Кравчишин. По $1: о. М. Кашуба, М. Кравчишин, І. Гринишин, І. Ґарванко, М. Заніжковський, П. Сас, Ф. Музика, Т. Ґула, В. Січка; по 50 ц.: І. Шведа, Г. Косовський, Т. Чорній, І. Івашко, І. Стахів, А. Ліщинська, М. Маєр, О. Прокіп.

Разом $13.00.

ГЕМТРЕМК, МІШ., ОДВУ ч. 4.

Ліста ч. 10. По $1: Г. Голида, Д. Войтишин, Н. Хлонівський, В. Левицький, С. Ткачук, П. Кухта, Н. Тиро, В. Кушнір, Д. Рубаха, В. Данилишин, П. Ганиш, Г. Шеремета, І. Заблоцький, О. Скула; М. Бабій 50 ц.

Ліста ч. 9. Збирав І. Курчак. П. Кузик $2; по $1: І. Курчак, М. Сосновський, В. Нечай, Д. Шалапай; Е. Танчарський 50 ц.; по 25 ц.: І. Сусак, П. Ковальчук, Л. Білик, А. Патра, А. Мекула, В. Д.

Ліста ч. 11. Збирав Н. Ґорин. Н. Ґорин $2; М. Якимів $5; по $1: Й. Боднар, І. Руньна, Н. Триш, М. Чорній, Т. Данилишин, П. Ерис, П. Ґурняк, Н. Стахів, І. Кульчицький, О. Новак, В. Тайор, М. Довбуш, П. Нолітак, М. Чубка; П. Ґурняк 55 ц.; по 50 ц.: М. Лабунь, І. Кудла, К. Ґеник; по 25 ц.: Ю. Гринчук, Т. Куткіґа.

Разом $50.80.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН., ОДВУ ч. 19.

Ліста ч. 39. Збирали С. Підлісна, Т. Голубович і О. Небор. По $1: О. Небор, Т. Голубович, А. Голубович, С. Мечник, Я. Швець, Г. Хомета, І. Підлісний, С. Бережицька, О. Бережицький, Р. Вергун, Н. Кисіль, М. Кутний, А. Куць; по 50 ц.: П. Басилик, М. Бережицький, Й. Бурбела, О. Ґіна, Г. Сташишин, Г. Василинюк, І. Ліпсан, В. Колішняк; по 25 ц.: О. Маркіза, Й. Децембер, К. Марущак, Т. Куць; Е. Волинець 15 ц.

Разом $18.15.

ЙОНГСТАВН, О.

На Лемківщину.

В цілій Америці рушилися наші браття Лемки й почали збирати жертви на освітні потреби наших сіл на Лемківщині. Комітет у Йонгставни теж вів таку акцію.

Задля браку місця в часописі оголошуємо тільки загальний звіт. Інші інформації можна дістати в комітеті.

Загального приходу було $331.43. Розходу $208.07.

На Рідну Школу в Сяноці вислано $50. На оборону ліських селян $22 і $5. На читальню в селі Карликів $10, у Смільнику $10. На освітні цілі до комітету в Синґек, Н. Дж., $3. По 48 книжок до сімох сіл Лемківщини $23, разом з пересилкою.

Комітет виконав свою роботу, зробив добре діло для нашої Лемківщини і допоміг понести в рідні сторони світло правди і просвіти.

ЗА КОМІТЕТ:

Ю. Присташ, М. Іваньчак, М. Адамовський, Г. Ґулич, О. Опавка.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ.

На визвольну боротьбу.

Українська православна церква в Провіденс переслала до Обєднання $42.86 на допомогу визвольній боротьбі.

Жертвували по $2: о. Е. Королишин, В. Дулеба, М. Патекевич, П. Беньковський, П. Тітик. По $1: о. В. Каськів, о. М. Бойко, В. Рекрут (ст.), К. Чагарин, Г. Бойко, П. Коць, М. Мамчак, Іл. Крук, Ст. Саска, Г. Лучка, М. Ляниця, М. Надорожна, І. Семчук, А. Конрат, Й. Сердинський. Разом $25, дрібними $8.34. Прихід на галі $37.25. Разом приходу $70.59. Розхід $27.73. Вислано до Обєднання $42.86.

За уряд: Володимир Рекрут.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЗАМІНА ПАЛЬТА (оверковта).

На ювилейнім святі У. Н. Союза 24 листопада в Рарітан, Н. Дж., хтось заміняв мені моє нове пальто (оверковт), а лишив своє. Прошу прийти і відібрати своє а звернути моє.

JOHN TIMCHUK,
21 Gaston Ave., Raritan, N. J.

НА ПРОДАЖ

ГАРНИЙ БРУНАТНИЙ ДІМ, 9 кімнат, 2 купальні, всі модерні уліпшення, в гарнім положенню напроти Van Vorst парку в Джерзи Сіти. Голоситися до: 279

L. C. c/o SVOBODA,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

НА ПРОДАЖ

40-АКРОВА ФАРМА, 20 акрів орного поля, нові будинки, помпа, вічне пасовиско, худоба пасеться цілу зиму. Фрама в добрій околиці. Голоситися до: 281-2

DEMYTRIJ GOLA,
R. F. D., Des Arc, Ark.

ПРОДАМ ҐРОСЕРНЮ І БУЧЕРНЮ бизнес старий і вироблений, добре знаний в околиці, вся машинерія в бучерні. До цего бизнесу треба двох людей. Ціна приступна. Голоситися під ч.:

1465 EAST NEW YORK AVENUE,
BROOKLYN, N. Y.

СВІЙ ДО СВОГО! УКРАЇНЦІ В НЮАРК, Н. ДЖ. І ОКОЛИЦІ!

Вставляю модерний пломбінґ, як також стім ґіт. Виконую всілякого роду пломберство. Робота за готівку або на легкі сплати. 248-

WASYL DUBAS,
Plumbing & Heating Contractor,
542 So. 18th St., Newark, N. J.
Phone: Essex 2-0079.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Отсим подаємо до відома всім знакомим, що склеп з черевиками під назвою:

JOHN THE SHOEMAN

під ч. 48 — 9-та ЕВЕНЯ,
(між 14-тою і 15-тою вулицями)
НЮ ЙОРК, Н. Й.
Тел.: WATKINS 9-0626.

Має на складі найліпші ЧЕРЕВИКИ для мужчин, жінок і дітей по дуже приступних цінах. Просимо відвідати нас та переконатись. — З поважанням,

Осип Шаровський,
Григорій Любянецький,
властителі.

Дороговказ: З долини міста 14-та улиця Кростави кара завезе аж на місце до 9-тої Евені. З гори міста 7-ма Евеня собвей, висісти на 14-тій ул. і іти 2 блоки вдолину. Таксамо з Бруклина. 220,2-

МІД Є ЛІЧНИЧИМ СЕРЕДНИКОМ як і поживою. Вживайте замісць цукру й давайте дітям замісць цукорків. Маємо того року двоякий мід: Гречаний і з липового цвіту. Пять фунтів за $1.00. Почтою переслати 25 ц. більше. Мід з Саратоґи найліпший мід. Купуйте в 276-

SURMA,
103 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

ВУГЛЯ! Зима надходить! ВУГЛЯ!
Кождий потребує вугля.

HELMING COAL CO.,
245 West Side Ave., Jersey City, N. J.
(Telephone: DELaware 3-1989)

Доставляє вугля по цілім Гудсон Кавнті по умірковиних цінах. Коли вам потрібно вугля, зателефонуйте до нас, а ми пішлемо до вашої хати українського репрезентанта нашої компанії, Віктора Бабяка, який подасть вам ціни нашого вугля. 234-

РАДІЯ! ЕЛЕКТРИЧНІ ПРИЛАДИ!

КОЛИ МАЄТЕ РАДІОВІ АБО ЕЛЕКТРИЧНІ КЛОПОТИ, ТО ЗАКЛИЧТЕ СВОГО ЧОЛОВІКА.

Кличте: MITCHELL 2-9660.

LOBUR'S MUSIC STORE
RADIO & ELECTRICAL SERVICE
219 Springfield Ave., Newark, N. J.
(bet. Belmont Ave. & Charlton St.)

Маємо теж на складі радія всіх виробів. Радія-комбінації по $42.50 з рекордами й інші радія від $12.00 до $975.00. Продаємо машинки до писання і машини до прання. Направляємо все, що є електричне. Доставляємомо все, що продаємо, на віддаль 50 миль від Нюарку. Все гарантуємо на один рік і даємо обслугу. Склад отворений кождого дня до години 10-тої ввечір. 276-

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ.
Урядові години:
Від 1—3 пополудні і від 6—8 ввечір.
В неділі після умови.
637 SO. 12th ST., NEWARK, N. J.
Tel. Bigelow 3-1657.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ і АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12. ввечір від 6 до 8, в неділі рано від 10 до 1.

DR. M. SMITH
має свою канцелярію під ч.
234 E. 5th ST., NEW YORK, N. Y.
між 2-гою і 3-тою Евеню.
Години: 12—2; 5—7 пополудни
Tel.: DRydock 4—2486.

ВИЛІКОВУЮ ХРОНІЧНІ НЕДОМАГАННЯ МУЖЧИН І ЖЕНЩИН

як шкірні висипки, кровні недомагання, нервові недуги, хронічні чиряки, шлунок, кишкові і відходові недуги, загальне ослаблення, нюрайтіс (запалення нервів) і хронічний ревматизм. горло, легені, віддихові і інші недуги мужчин і жінок, або маєте які інші недомагання, на яких ви нерозумієтеся, удайтеся до д-ра Зінса з довірям.

Х-Рей і екзамінація крови.
Вприскування сироватки і щеплінки.
Умірковані ціни. — умови вдоволяючі вас.
ПОРАДА І ОГЛЯДИНИ ДАРОМ.
МИ ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ.

DR. L. ZINS
25 літ медичний практик
110 East 16 ST. N. Y.
(межи 4-тою Евеню і Ірвінг Плейс)
ГОДИНИ: Денно від 9 рано до 8. веч.
В неділі від 9. рано до 4. пополудни.

ТІ, ЩО ТЕРПЛЯТЬ НА РІЖНІ ШКІРНІ НЕДУГИ

дізнають негайної полекші коли вживають сталої МАСТИ ПОРТЕСА (PORTES SKIN OINTMENT),

ПЕРЕД

якої вживається з найліпшим успіхом у лікуванню шкірних висипок, прищів, плям на лиці, болячок, які чомусь не хочуть гоїтися, сверблячої екземи і печінкових плям. Ця масть вигоює, вигладжує й прикрашує шкіру. — Великий слоїк продається по $1.50 враз із гарантією, що коли вислід не буде вдоволяючий, гроші звернеться. Зашліть своє імя й адресу, а за масть заплатите тоді, коли вам принесуть її додому.

ПІСЛЯ

258-

PORTES DRUG CO., Dept. 12,
1608 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel: Orchard 4-2568

Telephone: Main 3738.
WALTER KROLL,
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
парохії св. Йосафата
ПОХОРОНИ ВІД $150 І ВИЩЕ.
Услуга вдень і вночі.
401 HUDSON AVE., ROCHESTER, N.Y.

СВІЙ ДО СВОГО!
Одинокий український погребник в околиці Перт Амбой і Картерет, Н. Дж.
SAMUEL P. KANAI,
433 STATE ST. cor. WASHINGTON
PERTH AMBOY, N. J.
Телефон: P. A. 4-4646.
Чемна обслуга. — Умірковані ціни.

— Мамо, чи слово „збіжа" пишеться через одно, чи через два „ж"?

— Ах, який ти дурний, за той час, як ти питався мене, ти вже міг написати через три „ж".

НЕЗАГНУЗДАНИЙ ТАРЗАН.

(130)

Холодний напиток з польової фляшки жовніра привернув память Патриції. Вона прийшла до себе й побачила завзятий бій. Довкола неї були британські вояки, що мовчки й вправно наступали, не дивлячися на вбивчий огонь тубильців зпоза наборзі зладжених барикад.

Її товариш скоро їй пояснив, що недалеко від них лежить поле, на котре літаки могли осідати. Там, на його думку, можна було подати сиґнал котромусь літакови й посадити на нього Патрицію.

Вони звернулися в напрямі цього поля; жовнір майже тягнув Патрицію за собою, не зважаючи на кулі, що довкола них свистіли. А високо на бальконі вправний стрілець прицілився до червоного шалика Патриції.

Уже Патриція й жовнір побачили поле. Нагло, на жах Патриції, відважний жовнір схопився за груди й упав. Він держався рукою за бік, але звернувся до Патриції усміхнене обличчє. „Ідіть, пані, далі", він шепнув. „Цей червоний шалик... сховайте його".